

УДК 004.6:379.85:327.7

В.І. Терещук
*кандидат політичних наук, доцент,
заступник завідувача кафедри
міжнародних відносин та інформації,
Університет економіки та права «КРОК»*

Статистичні бази даних міжнародних організацій як джерело інформації щодо розвитку туристичної індустрії

Розглянуто бази даних міжнародних інституцій як джерело статистичної інформації щодо розвитку туристичної індустрії. Охарактеризовано показники, що мають відношення до туристичної галузі, визначено характер доступу до них, хронологічні рамки охоплення тощо.

Ключові слова: туристична індустрія, статистика, ООН, ЮНВТО, Світовий банк, ЮНКТАД.

В.И. Терещук
*кандидат политических наук, доцент,
заместитель заведующего кафедрой
международных отношений и информации,
Университет экономики и права «КРОК»*

Статистические базы данных международных организаций как источник информации о развитии туристической индустрии

Рассмотрены базы данных международных организаций как источник статистической информации о развитии туристической индустрии. Охарактеризованы показатели, имеющие отношение к туристической отрасли, определен характер доступа к ним, хронологические рамки охвата и т.д.

Ключевые слова: туристическая индустрия, статистика, ООН, ЮНВТО, Всемирный банк, ЮНКТАД.

V.I. Tereshchuk
*PhD in Political Sciences, Associate Professor,
Deputy Head of Department
of International Relations and Information,
“KROK” University*

Statistical Databases of International Organizations as a Source of Information on Tourism Industry Development

The paper examines the databases of international institutions as a source of statistical information concerning tourism industry. The indicators relevant to the tourism industry are characterized, access mode to them, chronological coverage etc. are identified.

Keywords: tourism industry statistics, the UNO, UNWTO, World Bank, UNCTAD.

Постановка проблеми

Практична діяльність у туристичній галузі, як і в інших галузях національної та світової економіки, потребує проведення досліджень особливостей розвитку галузі в різних країнах, регіонах та світі в цілому. Цілями таких досліджень можуть бути потреби оцінки певних аспектів туристичної індустрії, прогнозування її подальшого розвитку, допомога у прийнятті стратегічних рішень. Важливим джерелом проведення таких розвідок є бази даних міжнародних інституцій. Вага цих джерел визначається статусом самих організацій, що надає інформації авторитету та значущості, та унікальною можливістю цих інституцій у збиранні різного роду статистичних даних. Проблема полягає в необхідності дослідження баз даних міжнародних інституцій для вирішення завдань окремих суб'єктів сфери національного та міжнародного туризму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблема ролі міжнародних організацій як джерел різного роду міжнародної інформації наразі не знайшла достатнього відображення у вітчизняній науковій літературі. Серед західних джерел варто відзначити ґрунтовну працю «Інформаційні системи міжнародних міжурядових організацій», у якій автор – американський фахівець Роберт Вільямс (Університет Південної Каліфорнії) – детально проаналізував інформаційні ресурси понад 100 міжнародних міжурядових інституцій, включаючи ООН та її спеціалізовані агенції [11]. Іншим дослідженням, присвяченим міжнародним джерелам офіційної інформації, є двотомне видання «Міжнародна інформація: документи, публікації та електронні дані міжнародних урядових організацій», яке підготував канадський дослідник Пітер Хеджнел (Університет Торонто) [3; 4]. Також варто відмітити працю «Міжнародна урядова інформація та інформація про країни», яку підготували американські дослідники Андреа Моррісон та Барбара Манн (American Library Association's Government Documents Round Table) [5]. У ній здійснено спробу узагальнити та систематизувати доступні інформаційні ресурси міжнародних урядових організацій, національних урядів, інших інституцій.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми

Туристична галузь, як і будь-яка інша сфера соціально-економічного життя, є об'єктом уваги з боку міжнародних інституцій, що займаються збором різного роду статистичної інформації. Зібрана інформація може надаватися міжнародними інституціями як на платній, та і безоплатній основі. Крім того, різні установи можуть здійснювати збір статистичних даних незалежно одна від одної. Зазначені обставини актуалізують проблему вибору адекватного джерела, виявлення джерел для прямої верифікації даних, розуміння обсягу доступних відомостей тощо у ході проведення інформаційно-аналітичних досліджень у туристичній сфері. Відповідно, аналіз і співставлення наявних джерел статистичної інформації щодо розвитку туристичної індустрії на рівні міжнародних організацій вбачається доцільним та актуальним. Не вирішеною раніше частиною загальної проблеми є необхідність аналізу особливостей статистичних баз даних міжнародних організацій як джерела інформації щодо розвитку туристичної індустрії.

Формулювання цілей статті

Метою статті є дослідження особливостей статистичних баз даних міжнародних організацій як джерела інформації щодо розвитку туристичної індустрії.

Виклад основного матеріалу дослідження

На першому етапі дослідження здійснювали ранжування та вибір міжнародних організацій, бази даних яких дають змогу здійснити найбільш повний збір масиву достовірних статистичних даних для проведення інформаційно-аналітичних досліджень у туристичній сфері. У результаті цієї роботи було визначено для аналізу бази даних п'яти міжнародних організацій, а саме: Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО), Світового банку, ООН, Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) та Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД).

Другий етап дослідження було присвячено аналізу структури та змісту баз даних зазначених організацій. Найбільш повною та масштабною за кількістю показників є база даних Всесвітньої туристичної організації ООН (ЮНВТО). Вона містить статистичні дані, що готуються безпосередньо цією міжнародною інституцією. Дані доступні через так звані Компендіуми статистики туризму – збірники статистичних даних та показників стосовно в'їзного, виїзного та внутрішнього туризму, туристичної індустрії, а також макроекономічні показники, що мають відношення до міжнародного туризму. Інтерфейс цієї бази даних наведено на рис. 1.

Рис. 1. Інтерфейс бази даних ЮНВТО

Джерело: [7]

База містить такі дані та показники:

1. В'їзний туризм.

Дані:

- прибуття (тис. осіб), у т.ч.:
  - з ночівлею (туристи);
  - одноденні (екскурсанти);
- прибуття за регіонами (тис. осіб);
- прибуття за головною метою (тис. осіб), у т.ч.:
  - особиста мета, у т.ч.
    - свята, дозвілля та відпочинок;
    - інші особисті цілі;
  - ділова та професійна мета;
- прибуття за видами транспорту (тис. осіб), у т.ч.:
  - повітряний;
  - водний;
  - наземний, у т.ч.:
    - залізничний;
    - автомобільний;
    - інші види;
- прибуття за формами організації поїздки (тис. осіб), у т.ч.:
  - туристичний пакет;
  - інші форми;
- проживання (тис. осіб):
  - усього:
    - гостьове;
    - з ночівлею;
  - у готелях і подібних закладах:
    - гостьове;
    - з ночівлею;
- витрати (млн. дол. США), у т.ч.:
  - на подорож;
  - на пасажирський транспорт;
- витрати за головною метою поїздки (млн. дол. США), у т.ч.:
  - особиста мета;
  - ділова та професійна мета.

Індикатори:

- середній розмір туристичної групи (осіб);
- середня тривалість перебування (днів), у т.ч.:
  - проживання в комерційних закладах, у т.ч.:
    - у готелях і подібних закладах;
  - проживання в некомерційних закладах;
- середні витрати на день (дол. США).

2. Внутрішній туризм.

Дані:

- подорожі (тис. осіб), у т.ч.:
  - з ночівлею (туристи);
  - одноденні (екскурсанти);
- Подорожі за головною метою (тис. осіб), у т.ч.:
  - особиста мета, у т.ч.:
    - свята, дозвілля та відпочинок;

- інші особисті цілі;
- ділова та професійна мета;
- подорожі за видами транспорту (тис. осіб), у т.ч.:
  - повітряний;
  - водний;
  - наземний, у т.ч.:
    - залізничний;
    - автомобільний;
    - інші види;
- подорожі за формами організації поїздки (тис. осіб), у т.ч.:
  - туристичний пакет;
  - інші форми;
- проживання (тис. осіб):
  - усього:
    - гостьове;
    - з ночівлею;
  - у готелях і подібних закладах:
    - гостьове;
    - з ночівлею.

Індикатори:

- середній розмір туристичної групи (осіб);
- середня тривалість перебування (днів), у т.ч.:
  - проживання в комерційних закладах, у т.ч.:
    - у готелях і подібних закладах;
  - проживання в некомерційних закладах;
- середні витрати на день (дол. США).

3. Виїзний туризм.

Дані:

- виїздів (тис. осіб), у т.ч.:
  - з ночівлею (туристи);
  - одноденні (екскурсанти);
- витрати (млн. дол. США), у т.ч.:
  - на подорож;
  - на пасажирський транспорт;
- витрати за головною метою поїздки (млн. доларів США), у т.ч.:
  - особиста мета;
  - ділова та професійна мета.

Індикатори:

- середня тривалість перебування (днів);
- середні витрати на день (доларів США).

4. Туристична індустрія.

Дані:

- число закладів (кількість), у т.ч.:
  - заклади розміщення, у т.ч.:
    - готелі й подібні заклади;
  - заклади харчування та напоїв;
  - служби пасажирських перевезень;
  - туристичні агенції та інші служби бронювання;
  - інші галузі туризму;
- житло для відвідувачів у готелях та аналогічних закладах:

- монетарні дані:
  - продуктивність (млн. дол. США);
  - проміжне споживання (млн. дол. США);
  - валова додана вартість (млн. дол. США);
  - оплата праці найманих працівників (млн. дол. США);
  - валове нагромадження основного капіталу (млн. дол. США);
- немонетарні дані:
  - кількість закладів;
  - кількість кімнат;
  - кількість ліжко-місць.

Індикатори:

- заповнюваність/номери (%);
- заповнюваність/ліжко-місця (%);
- середня тривалість перебування (днів);
- доступна ємність (ліжко-місць на 1000 жителів) (кількість);
- Туристичні агенції та інші служби бронювання:
  - монетарні дані:
    - продуктивність (млн. дол. США);
    - проміжне споживання (млн. дол. США);
    - валова додана вартість (млн. дол. США);
    - оплата праці найманих працівників (млн. дол. США);
    - валове нагромадження основного капіталу (млн. дол. США);
  - немонетарні дані:
    - внутрішні подорожі:
      - за туристичним пакетом (%);
      - без туристичного пакету (%);
    - в'їзні тури:
      - за туристичним пакетом (%);
      - без туристичного пакету (%);
    - виїзні тури:
      - за туристичним пакетом (%);
      - без туристичного пакету (%).

5. Зайнятість.

Дані:

- кількість зайнятих у галузі туризму (тис. осіб), у т.ч.:
  - у закладах проживання (готелі та подібні заклади);
  - в інших закладах проживання;
  - у закладах харчування та напоїв;
  - у службах пасажирських перевезень;
  - у туристичних агенціях та інших службах бронювання;
  - в інших галузях туризму;
- кількість робочих місць за статусом зайнятості (тис. осіб), у т.ч.:
  - працівники;
  - приватні підприємці.

Індикатори:

- кількість робочих місць, еквівалентних повній зайнятості, за статусом зайнятості (тис. осіб), у т.ч.:
  - працівники;
    - чоловіки;
    - жінки;

- приватні підприємці;
  - чоловіки;
  - жінки.
- 6. Додаткові показники.
  - попит:
    - валова схильність до подорожей (кількість);
    - пропускна здатність (прибуття/населення);
  - макроекономічні показники, пов'язані з міжнародним туризмом:
    - витрати на в'їзний туризм відносно ВВП (%);
    - витрати на виїзний туризм відносно ВВП (%);
    - баланс туризму (витрати на в'їзний туризм мінус витрати на виїзний туризм) відносно ВВП (%);
    - відкритість туризму (витрати на в'їзний туризм плюс витрати на виїзний туризм) відносно ВВП (%);
    - покриття туризму (відношення в'їзного туризму до виїзного туризму) (%);
    - відношення витрат на в'їзний туризм до експорту товарів (%);
    - відношення витрат на в'їзний туризм до експорту послуг (%);
    - відношення витрат на в'їзний туризм до експорту товарів і послуг (%);
    - відношення витрат на в'їзний туризм до кредиту рахунку поточних операцій (%);
    - відношення витрат на виїзний туризм до імпорту товарів (%);
    - відношення витрат на виїзний туризм до імпорту послуг (%);
    - відношення витрат на виїзний туризм до імпорту товарів і послуг (%);
    - відношення витрат на виїзний туризм до дебету рахунку поточних операцій (%).

У цій базі дані представлено для 228 країн і територій, а також агреговані дані для всього світу, окремих регіонів світу та певних груп країн.

Доступ до даних можливий у таких формах:

- у друкованих та електронних виданнях (дані за 2007-2011 рр.);
- електронні таблиці Microsoft Office Excel, що випускаються на оптичних дисках (дані за 1995-2011 рр.);
- електронні таблиці Microsoft Office Excel, доступні через онлайн-систему Tourism Factbook (дані за 2007-2011 рр.; див. [7]).

Доступ до даних у всіх формах є платним. Присутній також інституційний доступ (для низки вищих навчальних закладів). Компендіум доступний англійською мовою.

Розглянемо базу даних Світового банку. Вона містить дані показників світового розвитку (World Development Indicators, WDI), що збираються з різних офіційно визнаних міжнародних джерел.

Дані представлено для 213 країн світу та територій, а також агреговані дані для всього світу, окремих регіонів світу (Європа, Азія, Америка тощо), певних груп країн (арабські країни, країни Євросони, країни-члени ОЕСР тощо).

Ця база містить дані за кожен рік, починаючи з 1960 року. Окремі показники мають пізніші початкові роки (роки початку збору відповідних даних). Останнім роком, для якого наразі доступні дані, є 2011 рік. Загальний інтерфейс бази даних світового банку наведено на рис. 2.

Загалом у цій базі доступними для вільного перегляду є близько 1300 показників. База даних доступна англійською, арабською, іспанською, китайською та французькою мовами.

Рис. 2. Загальний інтерфейс бази даних Світового банку

Джерело: [6]

База даних Світового банку має такі сервіси:

- табличне представлення даних;
- графічне представлення даних;
- карта світу, на якій країни мають різне зафарбування залежно від значення показника.

Приклад графічного представлення даних у базі даних Світового банку подано на рис. 3.

Як видно з рис. 3, графічні дані представлено по кожній з країн за кожним із показників та індикаторів за роками, у яких було встановлено відповідне їх значення. Приклад представлення показника на карті світу в базі даних Світового банку наведено на рис. 4.

Як видно з рис. 4, колір зафарбування країн і частин світу на карті корелює зі значенням відповідного показника чи індикатора.

Крім того, дані за окремими показниками або країнами можуть бути завантажені у форматі Microsoft Office Excel або у форматі XML.

З туристичною індустрією в базі даних Світового банку пов'язано десять показників:

1. Міжнародний туризм, витрати (у поточних доларах США).
2. Міжнародний туризм, витрати на послуги пасажирського транспорту (у поточних доларах США).
3. Міжнародний туризм, витрати на товари для подорожей (у поточних доларах США).
4. Міжнародний туризм, витрати (% загального обсягу імпорту).
5. Міжнародний туризм, кількість в'їздів.

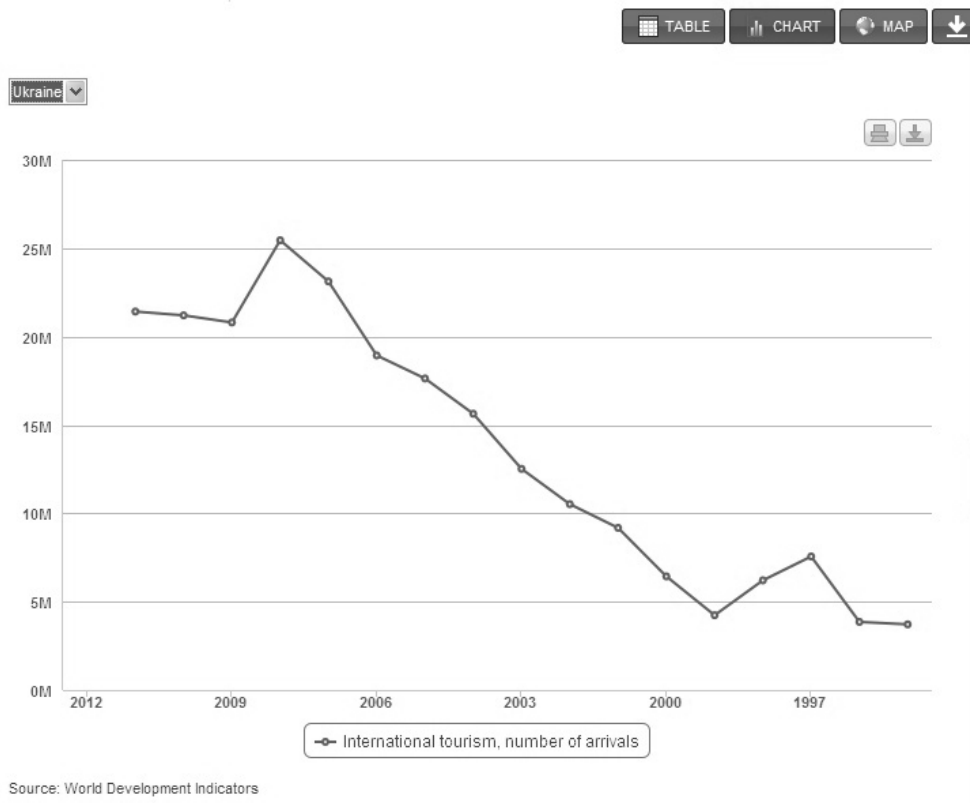

Рис. 3. Приклад графічного представлення даних у базі даних Світового банку
Джерело: [6]

Рис. 4. Приклад представлення показника на карті світу в базі даних Світового банку
Джерело: [6]

6. Міжнародний туризм, кількість виїздів.
7. Міжнародний туризм, надходження (у поточних доларах США).
8. Міжнародний туризм, надходження послуги пасажирського транспорту (у поточних доларах США).
9. Міжнародний туризм, надходження за товари для подорожей (у поточних доларах США).

10. Міжнародний туризм, надходження (у % загального обсягу експорту).

Усі показники містять дані з 1995 р., окрім показників «Міжнародний туризм, витрати (%загального обсягу імпорту)» та «Міжнародний туризм, надходження (у % загального обсягу експорту)», дані за якими представлено з 2005 року.

Джерелом даних для зазначених показників є Щорічник статистики туризму та Компендіум статистики туризму, що видається ЮНВТО. Для показників «Міжнародний туризм, витрати (% загального обсягу імпорту)» та «Міжнародний туризм, надходження (у % загального обсягу експорту)» додатково використовуються оцінки МВФ і Світового банку щодо імпорту/експорту. База даних Світового банку доступна за адресою <http://data.worldbank.org/>

Наступною розглядали базу даних ООН. Ця база містить зібрання з 34 баз даних, джерелами яких є дані міжнародних організацій та інституцій системи ООН, а також Організація економічного співробітництва та розвитку. Інтерфейс цієї бази даних лише англomовний.

Дані є доступними для онлайнoвого перегляду та завантаження у форматі Microsoft Office Excel. У кожному разі таблиця містить усі наявні дані — можливість вибірки за окремою країною чи показником не передбачена. Особливості представлення показників та індикаторів, що стосуються розвитку національних економік, у тому числі туристичної індустрії країн світу, у базі даних ООН UNDATA наведено на рис. 5. Табличні дані подано за роками їх фіксації по кожній із країн світу.

The screenshot shows the UNdata website interface. At the top, there are navigation links for 'Data', 'Glossary', 'Metadata', and 'More', along with social media icons for Facebook, Twitter, and Facebook. A search bar is present. Below the navigation, the title of the data set is 'Arrivals of non resident tourists/visitors, departures and tourism expenditure in the country and in other countries'. The source is cited as 'World Tourism Data | World Tourism Organization'. The table below shows data for two countries: Afghanistan and Albania. The columns represent years from 1995 to 2000. The rows list various tourism indicators such as 'Inbound tourism', 'Arrivals - Thousands', 'Tourism expenditure in the country - US\$ Mn', 'Travel - US\$ Mn', 'Passenger transport - US\$ Mn', and 'Outbound tourism'.

COUNTRY	Series	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
4 AFGHANISTAN								
Inbound tourism								
		..	..	..	..	..	..	..
	Arrivals - Thousands	..	..	..	..	..	..	..
	Tourism expenditure in the country - US\$ Mn	IMF	..	..	..	..	..	..
	Travel - US\$ Mn	IMF	..	..	..	..	..	..
	Passenger transport - US\$ Mn	IMF	..	..	..	..	..	..
Outbound tourism								
	Departures - Thousands	..	..	..	..	..	..	..
	Tourism expenditure in other countries - US\$ Mn	IMF	..	..	..	..	..	..
	Travel - US\$ Mn	IMF	..	..	..	..	..	..
	Passenger transport - US\$ Mn	IMF	..	..	..	..	..	..
8 ALBANIA								
Inbound tourism								
	Arrivals - Thousands	1/ VF	304	287	119	184	371	317
	Arrivals - Thousands	1/ TF	..	..	..	..	..	..

Рис. 5. Представлення даних у базі даних ООН UNDATA

Джерело: [10]

З туристичною індустрією пов'язаний набір даних «World Tourism Data», який містить такі показники:

1) група «В'їзний туризм»:

– прибуття (тис. осіб) – для різних країн показник може бути представлений у різних формах:

- прибуття туристів-нерезидентів на національний кордон;
- прибуття відвідувачів-нерезидентів на національний кордон;
- прибуття туристів-нерезидентів у готелі та подібні заклади;
- прибуття туристів-нерезидентів у всі типи закладів, що надають послуги проживання;

– витрати на туризм у країні (млн. дол. США), у т. ч.:

- подорожі (млн. дол. США);
- пасажирський транспорт (млн. дол. США);

2) група «Виїзний туризм»:

– виїзди (тис. осіб);

– витрати на туризм у інших країнах (млн. дол. США), у т. ч.:

- подорожі (млн. дол. США);
- пасажирський транспорт (млн. дол. США).

Дані в цьому наборі представлено для 218 країн і територій.

Набір містить дані за кожен рік, починаючи з 1995 року. Для окремих країн (територій) початковими для деяких показників є пізніші роки. Останнім роком, для якого доступні дані, є 2011 р. (для деяких країн/територій – 2010 р.). Для низки країн подано дані й для 2012 року.

Джерелом для набору даних «World Tourism Data» є Компендіум статистики туризму, що видається ЮНВТО.

Наступною аналізували базу даних Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН). Ця база даних містить дані Міжнародних показників людського розвитку (International Human Development Indicators), джерелами яких є дані міжнародних інституцій (міжнародних організацій, дослідницьких установ тощо). Інтерфейс бази даних ПРООН представлено на рис. 6.

Дані в цій базі подано для 194 країн, агреговані дані – для всього світу та окремих регіонів світу (Європа, Азія, Америка тощо), для певних груп країн (арабські країни, країни-члени Європейського Союзу тощо). База містить дані за 1960, 1970, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000 роки, і починаючи з 2005 року – за кожен рік. Окремі показники мають пізніші початкові роки (роки початку збору відповідних даних). Останнім роком, для якого доступні дані, є 2010 рік. Загалом у цій базі доступними для вільного перегляду є 127 показників. База доступна англійською, іспанською та французькою мовами. З туристичною індустрією в базі даних ПРООН пов'язаний один показник – Міжнародний в'їзний туризм (тис. осіб). Дані подано з 2000 року. Джерелом даних для показника є Щорічник статистики туризму, що видається ЮНВТО. База даних ПРООН доступна за адресою <http://hdrstats.undp.org/en/tables/>

Важливою для дослідження туристичної індустрії країн світу є база даних Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), інтерфейс якої представлено на рис. 7.

База даних ЮНКТАД містить статистичні дані, що готуються безпосередньо цією міжнародною інституцією (іноді – спільно з іншими інституціями системи ООН). Дані представлено для 237 країн (у т.ч. й нині вже не існуючих – наприклад, СРСР, ЧССР, НДР тощо). Подано також агреговані дані для всього світу, окремих регіонів світу та певних груп країн – усього 108 груп країн.

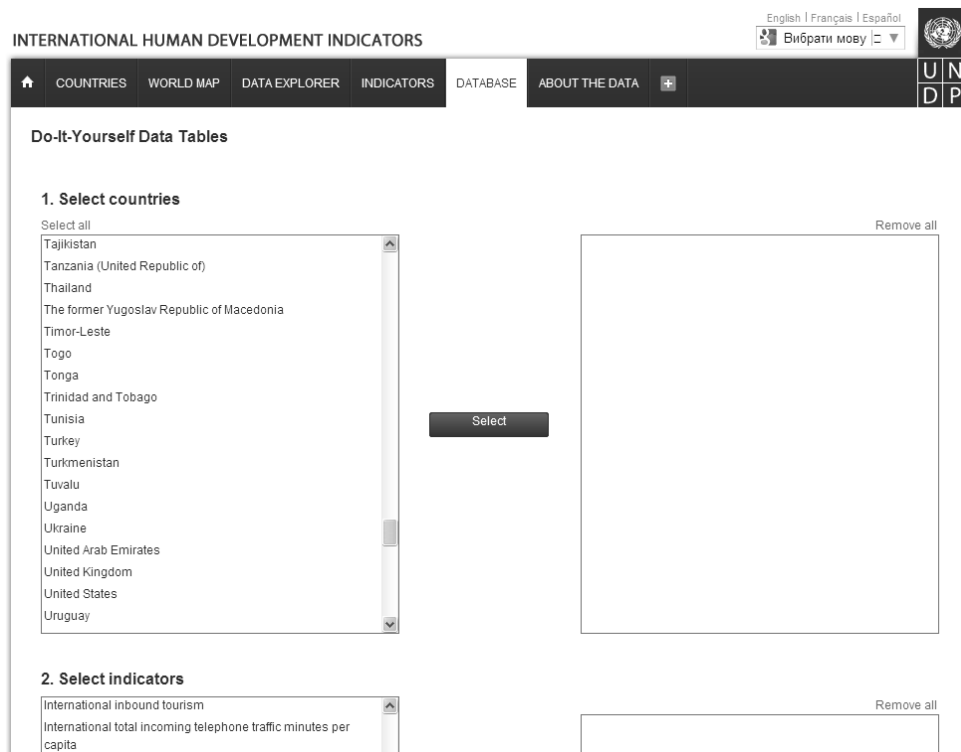

Рис. 6. Інтерфейс бази даних ПРООН

Джерело: [2]

База містить дані за окремі роки. Початковий та останній роки, для якого надаються дані, є різними для різних показників. Для окремих показників надаються також прогностичні дані на певний період у майбутньому. Доступ до даних здійснюється через платформу UNCTADstat – спеціальний веб-сайт, який в ін-

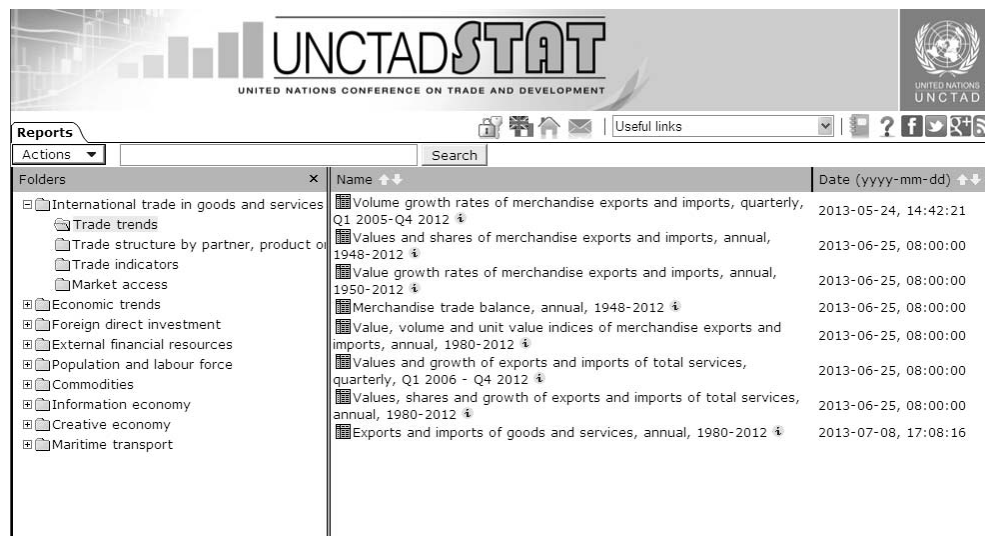

Рис. 7. Інтерфейс бази даних ЮНКТАД

Джерело: [8]

терактивному режимі надає доступ до статистичної інформації [9]. Таблиці з даними представлено в UNCTADstat у вигляді рубрикатора, у якому показники згруповано за категоріями. Усього на сьогодні виділено 9 основних категорій, поділених загалом на 24 підкатегорії. Загалом доступними для вільного перегляду є 67 показників. Інтерфейс UNCTADstat має лише англomовну версію (рис. 8).

Рис. 8. Довідник ЮНКТАД зі статистики

Джерело: [1]

З туризмом у базі даних ЮНКТАД були пов'язані такі показники:

- витрати на подорожі, включаючи транспорт (млн. дол. США);
- витрати на подорожі за винятком транспорту (млн. дол. США);
- середня тривалість перебування відвідувачів (дні);
- прибуття відвідувачів (тис. осіб);
- ночівлі туристів (тис. осіб).

Дані подано з 1990 року.

У 2011 р. підтримку всіх пов'язаних з туризмом показників було припинено та відповідні таблиці вилучено. Нині через систему UNCTADstat дані цих показників недоступні. Тим не менш, їх можна одержати з друкованих чи електронних Довідників ЮНКТАД зі статистики [1] або з Енциклопедії націй за період з 1990 по 2007 р. [8].

Висновки

Таким чином, у процесі дослідження з'ясовано, що головним джерелом показників, що ілюструють розвиток туристичної індустрії, представлені в базах даних міжнародних інституцій, є Всесвітня туристична організація (ЮНВТО), також вони подані в базах даних ООН, Програми розвитку ООН, Світового банку. Ураховуючи те, що бази даних ЮНВТО не доступні у вільному доступі, бази даних зазначених міжнародних інституцій можуть розглядатись як певна альтернатива. Єдиною міжнародною інституцією, яка самостійно формувала базу даних показників туристичної індустрії, була ЮНКТАД, але вона припинила збір відповідних даних.

Таким чином, завдяки базам даних міжнародних інституцій у відкритому до-

ступі є достатньо велика кількість даних, що характеризують різні аспекти розвитку туристичної індустрії як в окремих країнах, так і світі в цілому. Однак більш глибокі дослідження можуть потребувати доступу до платної інформації.

Перспективи подальших досліджень полягають у детальному аналізі змісту баз даних міжнародних інституцій та порівнянні однотипних показників, що характеризують розвиток туристичної індустрії.

Література

1. Handbook of Statistics // United Nations Conference on Trade and Development [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unctad.org/en/Pages/Publications/Handbook-of-Statistics.aspx>
2. International Human Development Indicators [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hdrstats.undp.org/en/tables/>
3. International Information: Documents, Publications, and Electronic Information of International Governmental Organizations / Ed. by Peter I. Hajnal. – Englewood, CO: Libraries Unlimited, 1997. – 531 с.
4. International Information: Documents, Publications, and Electronic Information of International Governmental Organizations. Volume 2 / Ed. by Peter I. Hajnal. – Englewood, CO: Libraries Unlimited, 2001. – 402 с.
5. Morrison A. M. International Government Information and Country Information: A Subject Guide / Andrea Marie Morrison, Barbara J. Mann. – Westport, CT: Greenwood Publishing Group, 2004. – 298 с.
6. The World Bank. Data [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://data.worldbank.org/>
7. Tourism Factbook // World Tourism Organization [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.e-unwto.org/content/v486k6/?v=search>
8. UNCTAD Handbook of Statistics // Encyclopedia of the Nations [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.nationsencyclopedia.com/WorldStats/UNCTAD-Handbook-of-Statistics.html>
9. UnctadStat - Statistical database [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unctadstat.unctad.org/ReportFolders/reportFolders.aspx>
10. UNdata [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://data.un.org/>
11. Williams R. V. The Information Systems of International Inter-Governmental Organizations: A Reference Guide / Robert Virgil Williams. – Stamford, CT: Ablex Publishing, 1998. – 455 р.